

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Деякі питання формування медичних висновків про тимчасову непрацездатність та проведення їхньої перевірки»

1. Мета

Проєкт наказу Міністерства охорони здоров'я України «Деякі питання формування медичних висновків про тимчасову непрацездатність та проведення їхньої перевірки» (далі – проєкт наказу) розроблено з метою запровадження ведення медичних висновків про тимчасову непрацездатність в електронній системі охорони здоров'я та визначення переліку відомостей, що містяться в Реєстрі медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я (далі – Реєстр) (у частині медичних висновків про тимчасову непрацездатність), взаємодії Реєстру з іншими державними електронними інформаційними ресурсами, а також запровадження механізму здійснення Фондом соціального страхування України перевірок обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності, що дозволить суттєво економити бюджетні кошти шляхом мінімізації корупційних ризиків видачі необґрунтованих лікарняних та спрощення процесу отримання страхових виплат, суттєво зменшить навантаження на медичних працівників щодо ведення паперових форм медичної документації.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт наказу розроблено відповідно до пункту 8 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 90), підпункту 9 пункту 20 та пункту 21 Порядку функціонування електронної системи охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 року

№ 411, Порядку організації ведення Електронного реєстру листків непрацездатності та надання інформації з нього, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 року № 328, постанови Кабінету Міністрів України від 31 березня 2021 року № 323 «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України», Порядку ведення Реєстру медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 18 вересня 2020 року № 2136, з метою запровадження ведення медичних висновків про тимчасову непрацездатність в Реєстрі медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я, а також здійснення перевірок Фондом соціального страхування України обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності застрахованим особам на підставі інформації з Електронного реєстру листків непрацездатності.

Станом на сьогодні нагальною проблемою в державі є фальсифікація паперових лікарняних з метою отримання неправомірної матеріальної вигоди або з метою уникнення притягнення до відповідальності посадових осіб.

Відтак, за 9 місяців 2020 року прийнято від страхувальників заяв-розрахунків для фінансування матеріального забезпечення для більш ніж 1,6 млн застрахованих осіб на суму 10,7 млрд грн, що на 109,9 млн грн, або на 1 % більше порівняно з 9 місяцями 2019 року. Водночас поширені масові практики «продажу» підроблених лікарняних та необґрунтованої видачі справжніх лікарняних недоброчесними лікарями. На сьогодні Фонд соціального страхування України перевіряє не більше 10 % листків непрацездатності. Держава втрачає понад 1 млн грн на рік на оплату необґрунтовано виданих листків непрацездатності, ураховуючи тільки підтвержені випадки за результатом перевірки, а саме:

за статистичними даними Фонду соціального страхування України відшкодовано з бюджету Фонду соціального страхування України за 9 місяців

2020 року майже 1,42 млн грн (у тому числі по: необґрунтовано виданих листках непрацездатності – понад 491 тис. грн, необґрунтовано продовжених листках непрацездатності – понад 928 тис. грн), що майже на 368 тис. грн менше, ніж за аналогічний період минулого року;

за результатами перевірок обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності за зверненнями страхувальників за 9 місяців 2020 року по 984 випадках (на загальну кількість днів – 9 998) упереджено виплат на суму понад 2,7 млн гривень.

За порушення порядку видачі та продовження листків непрацездатності за 9 місяців 2020 року до дисциплінарної відповідальності притягнуто 116 лікарів.

Саме тому важливим етапом депаперизації сфери охорони здоров'я та соціальної сфери є побудова системи ефективного електронного документообігу, що дозволить вибудувати більш ефективні процеси, що суттєво економитимуть бюджетні кошти шляхом мінімізації корупційних ризиків видачі необґрунтованих лікарняних, сприятимуть спрощенню процесу отримання страхових виплат та зменшать навантаження для лікарів.

Впровадження механізму формування та видачі медичних висновків про тимчасову непрацездатність, а також механізму здійснення Фондом соціального страхування України перевірок обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності сприятимуть:

- унеможливленню зловживання під час обігу листків непрацездатності;
- забезпеченню чіткого дотримання порядку видачі та оформлення документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян;
- забезпеченню оформлення медичного висновку про тимчасову непрацездатність із першого дня звернення громадянина та унеможливленню його відкриття заднім числом;

забезпеченню ведення оперативного обліку та контролю виданих (оформлених) та продовжених медичних висновків про тимчасову непрацездатність закладами охорони здоров'я усіх форм власності;

депаперизації сфери охорони здоров'я та зменшення навантаження на медичних працівників щодо ведення паперових форм медичної документації;

зменшенню видатків із Державного бюджету України на закупівлю паперових форм бланків листків непрацездатності.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом наказу пропонується:

1) затвердити:

Порядок формування медичних висновків про тимчасову непрацездатність в Реєстрі медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я;

Порядок здійснення Фондом соціального страхування України перевірок обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності, що додається;

Інструкцію по роботі з медичними висновками про тимчасову непрацездатність в Реєстрі медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я та листками непрацездатності на період дії перехідної моделі.

2) визнати таким, що втратив чинність наказ Міністерства охорони здоров'я України від 28 жовтня 2011 року № 716 «Про затвердження Положення про Єдиний електронний реєстр листків непрацездатності», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2011 року за № 1521/20259;

3) внести до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 09 квітня 2008 року № 189 «Про затвердження Положення про експертизу тимчасової непрацездатності», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 липня 2008 року за № 589/15280, зміни та викласти Положення про експертизу тимчасової непрацездатності, затвердженого цим наказом, у новій редакції.

Таке нормативно-правове врегулювання дозволить забезпечити запровадження цільової моделі формування та видачі «е-лікарняних», що формуватимуться на підставі медичного висновку про тимчасову непрацездатність.

4. Правові аспекти

Проект наказу розроблено відповідно до пункту 8 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 90), підпункту 9 пункту 20 та пункту 21 Порядку функціонування електронної системи охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 року № 411, Порядку організації ведення Електронного реєстру листків непрацездатності та надання інформації з нього, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 року № 328, постанови Кабінету Міністрів України від 31 березня 2021 року № 323 «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України», Порядку ведення Реєстру медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 18 вересня 2020 року № 2136.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту постанови не потребує фінансування з державного та/або місцевого бюджетів. Технічне впровадження модулю медичних висновків про тимчасову непрацездатність буде реалізовано в рамках програми «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP) Міжнародної благодійної організації «Фонд Східна Європа».

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України було оприлюднено на офіційному вебсайті Міністерства охорони здоров'я України для проведення консультацій із громадськістю. За результатом проведення публічних консультацій із громадськості пропозицій до проекту наказу не надходило.

Проект наказу не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, тому не потребує погодження з уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, Уповноваженим Президента України з прав людей з інвалідністю, Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнськими громадськими організаціями осіб з інвалідністю, їх спілками, Уповноваженим із захисту державної мови.

Проект наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не потребує погодження з Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проект наказу потребує погодження з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського України, Міністерством соціальної політики України, Міністерством цифрової трансформації України, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національною службою здоров'я України, Пенсійним фондом України, Фондом соціального страхування України, Державною регуляторною службою України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні.

Проект наказу потребує проведення цифрової експертизи, у зв'язку з тим, що проект стосується питань інформатизації, використання національних електронних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства та цифрового розвитку.

Проект наказу потребує державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

Проект наказу потребує проведення оцінки регуляторного впливу Державною регуляторною службою України. Аналіз регуляторного впливу додається.

7. Оцінка відповідності

Джерела міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції щодо предмета правового регулювання проекту наказу відсутні.

Проект наказу не містить норм, що порушують права та свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

У проекті наказу відсутні положення, що порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, що містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Проект наказу не передбачає надання державної допомоги суб'єктам господарювання та відповідно дія Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» не поширюється на зазначений проект постанови та суб'єктів господарювання. У зв'язку з цим відповідне рішення Антимонопольного комітету, передбачене зазначеним Законом, не потребується.

8. Прогноз результатів

Прийняття проекту наказу забезпечить запровадження ведення медичних висновків про тимчасову непрацездатність в електронній системі охорони здоров'я та визначення переліку відомостей, що містяться в Реєстрі медичних висновків (у частині медичних висновків про тимчасову непрацездатність), взаємодії Реєстру з іншими державними електронними інформаційними ресурсами, а також запровадження механізму здійснення Фондом соціального

страхування України перевірок обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності, що дозволить суттєво економити бюджетні кошти шляхом мінімізації корупційних ризиків видачі необґрунтованих лікарняних та спрощення процесу отримання страхових виплат, суттєво зменшить навантаження на медичних працівників щодо ведення паперових форм медичної документації.

Очікуваними результатами реалізації проєкту наказу є:

забезпечення єдиного інформаційного простору медичної інформації;

забезпечення швидкого доступу до даних про пацієнта, достовірного обміну такими даними в електронному вигляді;

унеможливлення зловживання та фальсифікації під час обігу листків непрацездатності;

спрощення процесу отримання страхових виплат;

доступність електронних послуг;

забезпечення чіткого дотримання порядку видачі та оформлення документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян;

зменшення витрат з державного бюджету України на закупівлю паперових бланків листків непрацездатності та у зв'язку зі скороченням корупційних ризиків щодо фальсифікації під час необґрунтованої видачі листків непрацездатності.

Прогнозними значеннями показників результативності проєкту акта є:

кількість виданих листків непрацездатності в паперовому вигляді;

кількість сформованих медичних висновків про тимчасову непрацездатність;

відсоток необґрунтовано виданих листків непрацездатності;

сума коштів з державного бюджету України, витрачена на закупівлю паперових бланків листків непрацездатності.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Заклади охорони здоров'я та фізичні особи-підприємці, які отримали ліцензію на провадження господарської діяльності медичної практики	<p>Позитивний вплив: зменшення витрат на ведення, обмін та зберігання медичної документації, зменшення навантаження на медичних працівників;</p> <p>негативний вплив: ризику при реалізації відсутні.</p>	<p>У короткостроковій перспективі очікується позитивний вплив через зменшення адміністративного навантаження на осіб, які засвідчують тимчасову непрацездатність. У середньостроковій перспективі очікується позитивний вплив через зменшення паперового документообігу та економії часу внаслідок звільнення медичних працівників від обов'язку вести первинну облікову документацію за затвердженими формами на папері у разі внесення відповідних записів до системи.</p>
Застраховані особи, пацієнти	<p>Позитивний вплив: доступність електронних послуг;</p> <p>негативний вплив: ризику при реалізації відсутні.</p>	<p>У короткостроковій та середньостроковій перспективах очікується позитивний вплив через впровадження автоматизованого обміну даними про тимчасову непрацездатність між Електронним реєстром листків непрацездатності та електронною системою охорони здоров'я. Також очікується позитивний вплив через спрощення процесу отримання страхових виплат.</p>
Державні органи	<p>Позитивний вплив: зменшення корупційних ризиків видачі необґрунтованих лікарняних;</p>	<p>У короткостроковій та середньостроковій перспективах очікується позитивний вплив через створення ефективного механізму формування та видачі листків непрацездатності, уникнення можливості видачі листків</p>

	негативний вплив: ризики при реалізації відсутні.	непрацездатності заднім числом, зменшення фальсифікації під час необґрунтованої видачі листків непрацездатності, а також виведення з обігу паперових листків непрацездатності, що сприятимуть зменшенню витрат з державного бюджету України.
--	---------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Міністр

Віктор ЛЯШКО

«__» _____ 2021 р.